

ВИСНОВОК

рецензента кандидата педагогічних наук,
доцента Процької Світлани Миколаївни

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертаційної роботи **Шпоті Тетяни Василівни**
«Формування професійно-метричного реноме
майбутніх викладачів вищої освіти»

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 011 «Освітні педагогічні науки»

Значну роль у суспільних перетвореннях в глобальному вимірі соціально-турбулентного світу відіграє соціометричне та науково-метричне представлення майбутнього викладача вищої освіти в першу чергу у професійних середовищах. Інноваційні форми професійного розвитку майбутніх викладачів вищої освіти визначаються суспільним запитом та вимогами глобалізаційних тенденцій у вищій освіті. Професійному розвитку викладачів вищої освіти сприяє розуміння європейських та міжнародних тенденцій та стратегій модернізації вищої освіти, навчання управлінню якістю, самомотивація до наукової діяльності, розуміння тенденцій економіки знань, побудова академічного середовища, співробітництво з вітчизняною та міжнародною спільнотами у сфері наукових досліджень. Дисертація Шпоті Тетяни Василівни є своєчасним та актуальним науковим дослідженням, оскільки актуалізує проблему формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти у системі управління якістю в сфері освіти, науки й інноватики, а також у сфері якості й безпеки життєдіяльності, професійної діяльності й розвитку на принципах людино- та природоцентризму, академічної етики та доброчесності.

Дисертаційну роботу виконано у межах виконання тем НДР: «Теорія і технологія навчання у системі професійної освіти» (ДР № 0115U000552, 2015–2017 рр.); «Теоретичні та методичні основи формування системи післядипломної освіти на засадах сталого розвитку» (ДР № 0117U004914, 2016–2019 рр.) та

«Освітня політика якості й безпеки життєдіяльності соціокультурних форм для сталого розвитку України» (ДР № 0122U000046, 2022-2024 рр.). Тему дисертації затверджено вченою радою Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (протокол № 4 від 27 грудня 2018 р.).

Відповідно до обраної теми, дисертанткою сформульовано мету дослідження, яка полягає в забезпеченні соціального виміру професійної зайнятості професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти, відповідно якої визначено завдання:

1. Здійснити контент-аналіз національної метрики нормативного забезпечення професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти для професійної зайнятості.

2. Конкретизувати соціальний вимір міжнародної імплементації професійної підготовки та зайнятості майбутніх викладачів вищої освіти на принципах європейської освітньої аксіології.

3. Обґрунтувати та систематизувати тезаурус дослідження процесу формування представницької компетентності професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти у ході портфельного аналізу.

4. Розробити критеріальний апарат сформованості представницької компетентності для досягнення професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти за рівнями презентабельності, обґрунтувати організаційно-управлінські та організаційно-педагогічні умови забезпечення процесу формування.

5. Обґрунтувати методикау та спроектувати модель організації процесу формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти й здійснити перевірку їх ефективності.

Об'єкт дослідження – процес формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти в умовах соціального виміру.

Предмет дослідження – модель формування представницької компетентності професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації Т.В. Шпоті, їх достовірність і наукова новизна підтверджуються методологічною обґрунтованістю вихідних позицій, об'єднанням кількісного та якісного аналізу отриманих результатів, відповідністю використаного комплексу взаємопов'язаних методів, адекватних об'єкту, предмету, меті, та завданням дослідження, об'єктивним аналізом одержаних результатів, апробацією основних положень дисертації в педагогічному експерименті.

Особливої уваги заслуговують розроблені і обґрунтовані дисертанткою модель формування представницької компетентності професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти; структура і зміст представницької компетентності професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти; критеріальний апарат дослідження сформованості представницької компетентності за рівнями низької, достатньої та високої презентабельності та когнітивним базовим, інформаційно-технологічним та професійно-метричним (іміджевим) показниками для досягнення професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти; організаційно-управлінські та організаційно-педагогічні умови – сприятливе психолого-педагогічне середовище, методологічний та інформаційно-технологічний сервіс, спеціально-організаційні процедури адміністрування забезпечення процесу формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти.

Окремо варто відзначити в дисертаційній роботі удосконалену методику організації формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти у цілісній єдності структурно-організаційних компонентів галузей знань освіта/педагогіка для спеціальності 015 «Професійна освіта (Цифрові технології)» як: спосіб системного управління і організації професійної підготовки; методологічний базис набуття представницької компетентності; системний методико-організаційний супровід (форми, методи, засоби); кейс забезпечення соціометричного змісту і оцінювання професійної підготовки з дотриманням умов організаційно-управлінської та організаційно-педагогічної

семантики для ефективної реалізації моделі формування представницької компетентності професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти.

Практичне значення одержаних результатів дисертаційної роботи полягає у тому, що: впроваджено модель формування представницької компетентності професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти; розроблено методику організації формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти та кейс науково-методичного забезпечення професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти з освітньо-змістовними модулями «Бібліометрія, інформетрія (кіберметрія)» – інформетрія, бібліометрія, медіаметрія, кіберметрія, «Наукометрія для наукознавства та кваліметрія» (метрика Болонського процесу), «Спеціальна метрія та соціометрія психолого-педагогічних досліджень (енвайрометрія)» для галузі знань 01 «освіта/Педагогіка» спеціальності 015 «Професійна освіта (Цифрові технології)» другого (магістрського) рівня вищої освіти. Теоретичні та методичні матеріали дослідження, науково-методичного та інформаційно-технологічного супроводу можуть бути практично корисними для розлогого спектру спеціальностей професійної підготовки майбутніх викладачів вищої освіти.

Отже, наукова новизна дисертаційного дослідження результатів полягає у тому, що *уперше*:

обґрунтовано теоретичні і методичні аспекти формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти; *розроблено і обґрунтовано* модель формування представницької компетентності професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти; структуру і зміст представницької компетентності професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти; критеріальний апарат дослідження сформованості представницької компетентності за рівнями низької, достатньої та високої презентабельності та когнітивним базовим, інформаційно-технологічним та професійно-метричним (іміджевим) показниками для досягнення професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти; *обґрунтовано*

організаційно-управлінські та організаційно-педагогічні умови – сприятливе психолого-педагогічне середовище, методологічний та інформаційно-технологічний сервіс, спеціально-організаційні процедури адміністрування забезпечення процесу формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти;

здійснено аксіологічний аналіз соціального виміру європеїзації вищої освіти для модернізації професійної підготовки і забезпечення зайнятості майбутніх викладачів вищої освіти; контент-аналіз національних вимог забезпечення відповідності професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти для професійної зайнятості ;

сформульовано у авторському трактуванні дефініції «професійно-метричне реноме викладача вищої освіти», «представницька компетентність професійно-метричного реноме викладача вищої освіти», «процес формування професійно-метричного реноме викладача вищої освіти», «соціокультурна ідентичність індивідуума», «особистісна ідентифікація соціального виміру», «соціальні диспозиції», «самосвідомість», «зацікавленість та особистісні інтереси соціалізації», «соціальна ціленаправленість», «система особистісних взаємин соціальної метрики», «самооцінювання», «особистісні якості, потреби, активність, взаємини та ціннісні орієнтації», «соціальна якість», «ціннісні орієнтації соціального виміру».

удосконалено методику організації формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти у цілісній єдності структурно-організаційних компонентів галузей знань освіта/педагогіка для спеціальності 015 «Професійна освіта (Цифрові технології)» як: спосіб системного управління і організації професійної підготовки; методологічний базис набуття представницької компетентності; системний методико-організаційний супровід (форми, методи, засоби); кейс забезпечення соціометричного змісту і оцінювання професійної підготовки з дотриманням умов організаційно-управлінської та організаційно-педагогічної семантики для ефективної реалізації моделі формування представницької компетентності професійно-метричного

реноме майбутніх викладачів вищої освіти;

подальшого розвитку набули методологічні аспекти забезпечення якості формування представницької компетентності професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти для задоволення соціальних запитів.

Основні положення та результати дисертаційного дослідження відображено у 11 наукових працях, а матеріали дисертації пройшли широку апробацію, обговорювались на науково-практичних конференціях міжнародного та всеукраїнського рівнів.

Не викликає сумнівів і практичне значення одержаних результатів. Дисертанткою розроблено та реалізовано діагностичний інструментарій для досягнення професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти за рівнями презентабельності (низький, достатній, високий) та показниками (когнітивний базовий, інформаційно-технологічний та професійно-метричний (іміджевий)).

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, вважаємо за необхідне зробити деякі рекомендації та побажання:

1. У першому розділі «Теоретичні і методичні аспекти формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти» підрозділі 1.2 «Аксіологічний аналіз соціального виміру європеїзації вищої освіти для формування професійно-метричного реноме викладачів» тлумачено авторське бачення сентенцій «соціокультурна ідентичність індивідуума», «особистісна ідентифікація соціального виміру», «соціальні диспозиції», «самосвідомість», «зацікавленість та особистісні інтереси соціалізації», «соціальна ціленаправленість», «система особистісних взаємин соціальної метрики», «самооцінювання», «особистісні якості, потреби, активність, взаємини та ціннісні орієнтації», «соціальна якість», «ціннісні орієнтації соціального виміру». Їх перелік справедливо віднесено до галузі науки і знань соціології, а їх уточнення слід віднести до філософського бачення дефініцій. Варто було б скористатися соціально-філософськими і дефінітивними видами аналізу як методами дослідження педагогічної проблеми.

2. У другому розділі «Методика організації формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти» у підрозділі 2.2 «Матричний аналіз теоретичних і методичних аспектів абрису професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти» здійснено портфельний аналіз, згідно якого обґрунтовано та систематизовано тезаурус дослідження процесу формування представницької компетентності професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти. Обґрунтовано мультидисциплінарний зміст загальнонаукової та конкретно-наукової методології наукометрії, кваліметрії, соціометрії та їх сучасних спрямувань у визначеннях презентабельності професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти, проте не схарактеризовано роль спеціально-орієнтованих видів метрії у кейсі його забезпечення.

Отже, дисертаційна робота «Формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти» відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

РЕЦЕНЗЕНТ

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної філософії,
філософії освіти та освітньої політики
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

